

متفورمین برای کاهش قند خون در بیماران مبتلا به دیابت

نوع ۲ کاربرد دارد.

برای شناخت متفورمین لازم است ابتدا ارتباط این دارو با انسولین بیان شود.

متفورمین و ارتباط آن با انسولین:

انسولین یک هورمون است که به صورت طبیعی در بدن در لوزالمعده تولید می‌شود. این هورمون به کنترل سطح قند خون (گلوکز) کمک می‌کند. زمانی که بدن شما به اندازه ی کافی انسولین تولید نکند یا در صورتی که انسولین ساخته شده در بدن شما کارایی مناسب را نداشته باشد، بدن در شرایطی قرار می‌گیرد که قند خون شما کنترل نمی‌شود. به این شرایط دیابت شیرین یا دیابت ملیتوس گفته می‌شود. کسانی که مبتلا به دیابت هستند، نیاز به درمان دارند تا میزان قند خون آنها کنترل گردد. کنترل مناسب قند خون احتمال بروز عوارض ناشی از دیابت (آسیب به اعصاب، مشکلات بینایی، آسیب کلیوی و ...) را کاهش می‌دهد.

در موارد خفیف، با رعایت یک رژیم غذایی مناسب، می‌توان میزان قند خون را کنترل کرد؛ اما در سایر افراد مبتلا به دیابت، درمان با داروهایی نظیر متفورمین به همراه یک رژیم غذایی مناسب، می‌تواند در کنترل قند خون موثر باشد. متفورمین به بدن اجازه می‌دهد تا در کمبود تولید انسولین، حداکثر استفاده از انسولین موجود در بدن را جهت کاهش قند خون در دیابت نوع دو داشته باشد. این دارو می‌تواند به تنهایی یا همراه سایر داروهای ضد دیابت یا همراه با انسولین، تجویز گردد.

هر آنچه که باید در مورد متفورمین METFORMIN بدانید:

متفورمین نام ژنریک یا عمومی داروست و این دارو با نام های مختلف تجاری مثل متفورمکس، گلوکواژ و... تولید و عرضه می‌گردد، دو نوع خوراکی آن شامل قرص و محلول خوراکی می‌باشد. متفورمین دیابت را درمان نمی‌کند اما میزان گلوکز خون را در محدوده نرمال کنترل شده نگه می‌دارد. قرص متفورمین در دو نوع آهسته-رهش و سریع-رهش وجود دارد.

مکانیسم اثر متفورمین چگونه است؟

متفورمین از سه راه عمل می‌کند.

- کاهش میزان گلوکز تولید شده در کبد
- کاهش جذب میزان گلوکزی که بدن جذب می‌کند
- افزایش اثر انسولین روی بدن (افت قند خون صورت نمی‌گیرد)

پیش از شروع مصرف متفورمین

-در صورت بارداری یا اقدام به بارداری یا شیرده بودن به پزشک خود اطلاع دهید.

-در صورت سابقه ی مشکلات کلیوی، کبدی، تنفسی و حساسیت دارویی عفونت ریوی یا کلیوی دارید، پزشک خود را در جریان بگذارید.

-از آنجا که این دارو می‌تواند در عملکرد داروهای دیگر در بدن اختلال ایجاد کند لازم است پیش از شروع مصرف لیستی از کلیه ی داروهای مصرفی خود (خصوصاً سایر داروهایی که تاکنون و در یک ماه اخیر برای درمان افسردگی و خواب استفاده نموده اید) در اختیار پزشک یا داروسازتان قرار دهید.

-در صورتی که در دو روز اخیر، تحت عکسبرداری همراه با تزریق مواد رنگی قرار گرفته اید، پزشک خود را مطلع سازید.

-در صورتیکه اخیراً بیماری دیابت شما تحت کنترل نبوده است (مثلاً دچار افت شدید قند خون شده اید و یا عوارضی نظیر تهوع، اسهال، کاهش وزن شدید و مشکلات تنفسی و ... داشته اید) به پزشک خود اطلاع دهید.

-در صورتی که تحت درمان با داروهای قلبی هستید یا اخیراً دچار حمله ی قلبی شده اید، حتماً به پزشک خود اطلاع دهید.

-مصرف الکل در مدت درمان با این دارو می‌تواند احتمال بروز عوارض ناشی از این دارو را افزایش دهد.

نحوه مصرف متفورمین

-متفورمین را دقیقاً طبق دستور پزشک مصرف کنید؛ ممکن است پزشک شما در ابتدا دارو را با مقدار کم شروع کند و سپس به تدریج مقدار و تعداد نوبت دارو را افزایش دهد تا بدن شما به تغییرات ایجاد شده توسط دارو عادت کند و احتمال بروز عوارض کمتر شود. -سعی کنید دارو را بطور منظم و در ساعات مشخصی از شبانه روز مصرف نمایید. مصرف متفورمین همراه وعده ی غذایی اصلی یا پس از یک میان وعده توصیه می‌شود. -در صورتی که قرص آهسته رهش متفورمین برای شما تجویز شده است، (روی بسته بندی این داروها در کنار نام دارو علامت SR دیده می‌شود) از نصف کردن یا خرد کردن دارو خودداری کنید و قرص را بطور کامل بلعید. -در صورت فراموش کردن مصرف یک نوبت دارو بلافاصله پس از یادآوری آن را مصرف کنید مگر آنکه زمان یادآوری به نوبت مصرف بعدی دارو نزدیک باشد. در این شرایط نوبت فراموش شده را مصرف نکنید و نوبت بعدی را در زمان خودش مصرف کنید اما به هیچ وجه مقدار مصرف دارو را دوبرابر نکنید.

عوارض شایع متفورمین

-تهوع، استفراغ و اسهال، نفخ سردرد، کاهش وزن، یبوست، درد شکمی، سوزش سر دل و برگشت اسید معده (ریفلاکس) خصوصاً در ابتدای شروع درمان با این دارو ممکن است رخ دهد. جهت جلوگیری از آن، دارو را همراه یا بلافاصله پس از غذا مصرف کنید. معمولاً پس از چند روز مصرف، بدن شما به دارو عادت می‌کند و این عارضه برطرف می‌شود. با این حال در صورت شدید یا ادامه دار شدن این علائم به پزشک خود مراجعه نمایید. در صورت ابتلا به اسهال نیز از آب و مایعات به مقدار کافی استفاده نمایید. -در صورت احساس طعم غیر طبیعی در دهان، کاهش اشتها و درد شکمی ادامه دار، به پزشک خود مراجعه نمایید.

بیمارستان فوق تخصصی مدائن

سلامتی روز افزون شما آرزوی ماست

متفورمین

واحد آموزش سلامت-۱۴۰۱

MA-EP-PA-48-01

عوارض جانبی متفورمین حین بارداری:

متفورمین اغلب در دوران بارداری و شیردهی بی خطر است. علی‌رغم این که این دارو از جفت رد می‌شود؛ اما تاکنون عوارضی برای جنین و رشد و تکامل آن گزارش نشده است. با این حال، عوارض شایع آن از قبیل تهوع، استفراغ و اسهال در زنان باردار بیشتر گزارش شده است.

برای استفاده آسان از اطلاعات سایت بیمارستان کد QRS زیر را اسکن نمایید.

منابع: <https://clinicghodad.com/>

— <https://www.darooyab.ir>

<https://zagrosdarou.com/fa>

تهران، خیابان انقلاب، نرسیده به چهارراه ولی عصر،

خیابان صبا جنوبی

تلفن: ۶۶۴۰۵۷۰۵ و ۰۶۶۴۶۵۳۵۵-۸

وب سایت WWW.Madaen.hospital.COM

عوارض نادر اما مهم:

در صورت بروز علائمی همچون تهوع، بی حالی یا خستگی شدید، تنگی نفس یا نفس زدن (کوتاه و بریده نفس کشیدن) احساس بوی الکلی یا میوه ی فاسد شده در دهان، کاهش یا افزایش ضربان قلب درد های ماهیچه ای غیر عادی در اسرع وقت به پزشک خود مراجعه نمایید.

هیپوگلیسمی یا افت قند خون:

متفورمین به خودی خود باعث افت قند خون نمی شود اما اگر همزمان تغذیه نامناسب، ورزش شدید، مصرف میزان بالای الکل و مصرف همزمان سایر داروهای دیابت را داشته باشید در معرض افت قند خون هستید. نشانه های هیپوگلیسمی: سردرد، ضعف، گیجی، لرز و بی قراری عصبی، خواب آلودگی، سرگیجه، زود رنجی، تعریق، گرسنگی، ضربان قلب بالا

اقداماتی جهت پیشگیری از افت قند خون:

مصرف منظم و به موقع

رژیم غذایی مناسب

ورزش زیر نظر پزشک

مصرف سایر داروها با نظر پزشک

انمی یا کم خونی:

متفورمین می تواند سطح ویتامین ب ۱۲ را کاهش داده و سبب کم خونی یا کاهش تعداد گلبول قرمز شود. اگر میزان کافی ویتامین ب ۱۲ یا کلسیم در رژیم غذایی ندارید یا علایم مثل خستگی و سرگیجه را مشاهده کردید با پزشک خود مشورت کنید.

تداخلات دارویی متفورمین شامل چه مواردی می‌شود؟

داروهای فشار خون، داروهای کلسترول و چربی خون، داروی اعصاب و تشنج، داروهای معده درد، داروهای هورمونی، داروهای تیروئید، داروهای گلوکوم یا آب سیاه